

We transfer

Alexander Vantournhout

We transfer

We transfer refereert uiteraard naar de website waarmee je grote computerbestanden, zoals foto's of filmpjes, kan delen, maar ook naar andere vormen van communicatie en uitwisseling. Choreograaf Alexander Vantournhout onderzoekt de kleine non-verbale boodschappen die we delen op onbewaakte momenten. Achteloo. En toch bieden net die momenten een rijk inzicht in onze persoonlijkheid, op onze uniciteit, maar ook hoe we in groep functioneren.

Alexander Vantournhout

Alexander Vantournhout (1989) studeerde oorspronkelijk aan de circussschool in Brussel, de ESAC - Ecole Supérieure des Arts du Cirque. Toen hij een tijdlang moest rusten, na een overbelasting aan zijn pols, ging hij op zoek naar een nieuwe discipline en begon hij te dansen. Uiteindelijk studeerde hij aan P.A.R.T.S., de befaamde dansschool van Anne Teresa de Keersmaeker.

Alexander creëerde een aantal solo's: *Caprices* (2014), een avondvullende choreografische solo en hommage aan de muziek van Salvatore Sciarrino. Daarnaast maakte hij *Don't run away, John* (2012) een performance met Niko Hafkenscheid (muzikant Meg Stuart, Kopergieterij, ...). Sinds 2014 improviseert hij regelmatig voor publiek samen met Harald Austbo (Heimat, Skagen). Alexanders jongste circuscreatie, *ANECKXANDER*, werd laureaat van CircusNext2014, een prestigieus platform voor jong opkomend circustalent. Daarnaast won *ANECKXANDER* de KBC-TAZ prijs alsook de publieksprijs op Theater aan Zee te Oostende.

Momenteel schrijft hij samen met Koen Allary, de directeur van het *Vlaams Centrum voor Circuskunsten*, een boek over circus dat losjes geïnspireerd is op *A choreographer's handbook*.

Het vertrekpunt voor *We transfer* was een lichte frustratie bij Vantournhout, rond hedendaagse dans en vooral de manier waarop die vaak wordt gebracht. "Zonder oogcontact" zegt hij. "Nogal hermetisch. Ik stel vast dat wanneer ik naar een voorstelling ga, de dansers mij zelden aankijken. Ik vind dat ergerlijk. Het geeft mij het gevoel dat het er allemaal niet toe doet, dat ik er niet toe doe. Dat die voorstelling even goed kan 'bestaan' zonder dat ik er ben. Dus dacht ik: wat als we nu eens een stuk maken, waarin de dansers het publiek wel aankijken, constant en heel bewust? Dat idee hebben we uiteindelijk niet consequent doorgetrokken, voor de hele voorstelling, maar heeft wel een duidelijke invloed gehad op het eindresultaat."

Ook de persoonlijkheid van de dansers was een bron van inspiratie. "Zo werk ik altijd", zegt Alexander. "Als ik aan een project begin, heb ik meestal geen idee -of maar heel vaag- welke richting ik wil uitgaan. Ik baseer mij op de eigenheid van de mensen met wie ik werk. Daarom heb ik eerst met alle dansers individueel een gesprek gehad, over het parcours dat ze tijdens hun leven doorlopen hebben: studies, relaties, hobby's en voorkeuren... wat me opviel bij deze groep is hoe hard ze op elkaar lijken. Twee van de vijf antwoordden zelfs met dezelfde componist, als ik vroeg welke nummers ze 't liefst op piano spelen: Debussy. ... of was 't Chopin? Ik vond het ook opmerkelijk hoe onbeschreven ze nog zijn, artistiek. Zeker gezien hun niveau, technisch, had ik gedacht dat ze al heel veel dans zouden hebben gezien, ook experimenteler werk. Maar ze bleken nog erg ontvankelijk op dat vlak."

In mijn choreografieën ga ik op zoek naar raakvlakken tussen inhoud, entertainment en duidelijkheid.

Botsingen zijn interessant

Om nieuw bewegingsmateriaal te maken, werkte Vantournhout eerst via improvisatie. Maar die aanpak werkte niet goed. "De groep voelde zich er niet comfortabel bij, dus heb ik zelf een aantal dansfrasen gemaakt. Ik vroeg de dansers om dat materiaal te brengen volgens dezelfde principes als onze improvisaties. Zo moesten ze altijd naar voor kijken en zich bewust zijn van waar de anderen zich in de ruimte bevonden. Nog een belangrijk principe: botsingen zijn interessant."

Zeggen dat Vantournhout uit is op imperfecties, is veel gezegd, maar ze worden ook niet angstvallig vermeden. "Het heeft wel iets wanneer dansers, bijvoorbeeld, per ongeluk tegen elkaar aan lopen. Je krijgt dan heel even een glimp te zien van wie ze echt zijn en dat is boeiend. In één van de passages in *We transfer* werk ik bewust met complexe muziek, van **Sergej Rachmaninov**. Dat is een Russisch componist en piano-virtuoos geboren eind negentiende eeuw. Het stuk begint vrij rustig, maar gaat sneller en sneller, tot een soort triple tempo. Laura maakt ondertussen bewegingen uit de *voguing*, een dansstroming van begin de jaren negentig, ontstaan uit de transgenderbeweging in New York. Het is een soort spotten met, maar ook verheerlijken van de modellen uit de modewereld. De bedoeling is dat Laura op ieder akkoord een nieuwe beweging inzet. Maar het gaat zo snel dat het bijna niet mogelijk is. Dat is het punt waarop het voor mij pas echt interessant wordt: dat worstelend gezicht, die diepe concentratie die af te lezen valt. Dansers zijn op hun mooist, op hun ontroerendst en grappigst op het moment dat ze zich niet bewust zijn van wat ze projecteren."

Ook in andere passages drijft Vantournhout de dansers tot het uiterste met opdrachten op de grens van wat wel nog/niet meer haalbaar is. "Liesbeth en Ines zingen een cover, *Je suis fou de vous*, zonder dat ze hun lippen mogen bewegen, of toch zo weinig mogelijk, zoals een buikspreker dus. Dat is intrigerend, ook omdat ze elkaar constant afwisselen bij het zingen en het als toeschouwer niet altijd duidelijk is wie je nu precies hoort."

Spice Girls vs Rachmaninov

Naast choreograaf is Vantournhout ook circusartiest. Meer nog, het circus is zijn eerste liefde (zie ook bio), al zegt hij dat hij zich ondertussen sterker tot dans verhoudt. "Ik weet nog toen ik in Brussel aan P.A.R.T.S. ging studeren, dat ik dansen als een grote bevrijding ervoer. Omdat het -minder dan bij circus- om techniek gaat. Ook het concept is van belang. Toch ben ik altijd circus blijven doen. Dat merk je ook aan mijn voorstellingen. Ik probeer onderzoeksgericht te werken, maar het mag tegelijk toegankelijk zijn. In mijn choreografieën ga ik op zoek naar raakvlakken tussen inhoud, entertainment en duidelijkheid. *We transfer* kan je gerust ook lezen als een voorstelling rond een abstracte girlsband, een soort Spice Girls. Maar dan wel eentje die de confrontatie aangaat met Rachmaninov."

Julie Vanhuyse tijdens de repetities van *We transfer*

sfeerbeeld uit de repetities van *We transfer*

Frustrerend goede dansers

Het repetitieproces voor *We transfer* en de samenwerking met Passerelle zijn leerrijk gebleken. "Ik ben ongeveer een jaar geleden uitgenodigd voor dit project", herinnert Vantournhout zich, "en ik heb toen vooral ingestemd omdat ik wou weten hoe het zou zijn om met een groep te werken. Tot nu toe maakte ik vooral solo's of werkte ik in duo. Ik heb nu gemerkt dat dat misschien wel beter is voor mij (lacht). Ik beschouw mijzelf als een goede leerkracht. Alles kan ik danstechnisch goed uitleggen. Artistieke dingen minder. Misschien ligt het aan de taal -ik heb de voorbije jaren vooral in het Engels en het Frans gewerkt en ben de fitnesses van het Nederlands kwijt- maar ik vond het moeilijk om de dingen die ik in mijn hoofd had in woorden om te zetten. Heel vaak dacht ik ook: dit zijn zo'n goede dansers, wie ben ik om te zeggen wat ze moeten doen?"

Waarmee meteen gezegd is dat Vantournhout erg gelukkig is met zijn cast. "Absoluut! Dit zijn dan wel amateurs, maar ze kunnen frustrerend knap dansen. Het was een plezier om hen op sleeptouw te mogen nemen en op een aantal vlakken hun blik te mogen verruimen. Ik heb trouwens ook van hen geleerd: ze hebben mij terug het plezier doen inzien van dansen. Je moet weten dat ik alles wat ik doe, bijna maniakaal doe. In gedachten ben ik onophoudelijk met dans bezig. Een kassier die mij wisselgeld terug geeft, dat wordt choreografie voor mij. Mensen die staan shaken op een trouwfeest, ga ik analyseren. En zo verder. In die mate dat ik zelf niet meer ongedwongen kon dansen op feestjes. Maar dat is dus voorbij, dankzij het bijna tastbaar enthousiasme waarmee de meisjes van *We transfer* dansen."